2025/404

25.2.2025

RÅDETS BESLUT (Gusp) 2025/404

av den 24 februari 2025

om utnämning av Europeiska unionens särskilda representant för Centralasien

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel 33 jämförd med artikel 31.2,

med beaktande av förslaget från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, och

av följande skäl:

(1) Den 13 juni 2005 enades rådet om att utnämna Europeiska unionens särskilda representant (*den särskilda representanten*) för Centralasien ([1]).

(2) Den 21 juni 2021 antog rådet beslut (Gusp) 2021/1013 ([2]) om utnämning av Terhi HAKALA till särskild representant för Centralasien.

(3) Den 6 februari 2023 antog rådet beslut (Gusp) 2023/260 om förlängning av Terhi HAKALAs uppdrag som särskild representant för Centralasien ([3]). Den särskilda representantens uppdrag löper ut den 28 februari 2025.

(4) Terhi HAKALA har anmält sin avgång, som fick verkan den 31 december 2024.

(5) En ny särskild representant för Centralasien bör utnämnas för en period på 24 månader.

(6) Den särskilda representanten kommer att genomföra uppdraget under omständigheter som kan komma att förvärras och hindra uppnåendet av de mål för unionens yttre åtgärder som anges i artikel 21 i fördraget.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Europeiska unionens särskilda representant

Eduards STIPRAIS utnämns härmed till Europeiska unionens särskilda representant (*den särskilda representanten*) för Centralasien för perioden 1 mars 2025–28 februari 2027. Rådet får besluta att den särskilda representantens uppdrag (*uppdraget*) förlängs eller avslutas tidigare, på grundval av en bedömning av kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik (Kusp) och på förslag av unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (*den höga representanten*).

Artikel 2

Politiska mål

Uppdraget ska grundas på unionens politiska mål i Centralasien. I dessa mål ingår att

a) främja förbindelser mellan unionen och länderna i Centralasien på grundval av gemensamma värden och intressen i enlighet med tillämpliga avtal,

b) bidra till ökad stabilitet och utökat samarbete mellan länderna i regionen,

([1]) Rådets gemensamma åtgärd 2005/588/Gusp av den 28 juli 2005 om utnämning av Europeiska unionens särskilda representant för Centralasien (EUT L 199, 29.7.2005, s. 100, ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2005/588/oj).

([2]) Rådets beslut (Gusp) 2021/1013 av den 21 juni 2021 om utnämning av Europeiska unionens särskilda representant för Centralasien (EUT L 222, 22.6.2021, s. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1013/oj).

([3]) Rådets beslut (Gusp) 2023/260 av den 6 februari 2023 om förlängning av uppdraget för Europeiska unionens särskilda representant för Centralasien och om ändring av beslut (Gusp) 2021/1013 (EUT L 35, 7.2.2023, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/260/oj).

c) bidra till att stärka demokratin, rättsstatsprincipen, god förvaltning samt respekten för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter i Centralasien,

d) ta itu med de största hoten, i synnerhet specifika problem med direkta konsekvenser för unionen,

e) öka unionens effektivitet och synlighet i regionen, även genom närmare samordning med andra berörda partner och internationella organisationer såsom Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) och Förenta nationerna (FN).

Artikel 3

Uppdraget

1. För att kunna uppnå de politiska målen som anges i artikel 2 ska uppdraget vara att

a) främja unionens övergripande politiska samordning i Centralasien samt att bidra till att säkerställa samstämmighet i unionens yttre åtgärder i regionen,

b) bidra till genomförandet av unionens strategi för ett starkare partnerskap med Centralasien, kompletterat med relevanta slutsatser från rådet och efterföljande lägesrapporter om genomförandet av unionens strategi för Centralasien och av *den gemensamma färdplanen för fördjupade förbindelser mellan EU och Centralasien*,

c) lämna rekommendationer och regelbundet rapportera till berörda rådsorgan,

d) bistå rådet med att ytterligare utveckla en övergripande politik gentemot Centralasien,

e) stödja regelbundna politiska möten på hög nivå mellan unionen och länderna i Centralasien,

f) nära följa den politiska utvecklingen i Centralasien genom att utveckla och upprätthålla nära kontakter med regeringar, parlament, domstolsväsendet, det civila samhället och massmedier,

g) uppmuntra Kazakstan, Kirgizistan, Tadzjikistan, Turkmenistan och Uzbekistan att samarbeta om regionala frågor av gemensamt intresse,

h) utveckla lämpliga kontakter och lämpligt samarbete med de viktigaste berörda aktörerna i regionen och alla relevanta regionala och internationella organisationer, med beaktande av tredjeländers ökande närvaro i regionen,

i) bidra till genomförandet av unionens politik för de mänskliga rättigheterna i regionen i samarbete med den särskilda representanten för mänskliga rättigheter, inbegripet unionens riktlinjer för de mänskliga rättigheterna, särskilt unionens riktlinjer om barn och väpnad konflikt och unionens riktlinjer om våld mot kvinnor och kampen mot alla former av diskriminering av kvinnor, och genomförandet av unionens politik när det gäller FN:s säkerhetsråds resolution 1325 (2000) om kvinnor, fred och säkerhet, inbegripet genom övervakning av samt rapportering och utarbetande av rekommendationer om utvecklingen i detta avseende,

j) i nära samarbete med OSSE och FN bidra till konfliktförebyggande och konfliktlösning genom att utveckla kontakter med myndigheter och andra lokala aktörer såsom icke-statliga organisationer, politiska partier, minoriteter, religiösa grupper samt ledarna för dessa,

k) bidra till att utforma de aspekter av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken med avseende på Centralasien som rör konnektivitet, inbegripet Global Gateway-strategin, energitrygghet, gränssäkerhet, bekämpning av allvarlig brottslighet, inbegripet narkotikabrott och människohandel, samt förvaltning av vattenresurser, miljö och klimatförändringar,

l) främja regional säkerhet i Centralasien i ett bredare geopolitiskt sammanhang, inbegripet Rysslands anfallskrig mot Ukraina och utvecklingen i Afghanistan,

m) stödja unionens utåtriktade verksamhet och démarcher gentemot länderna i Centralasien, inbegripet när det gäller att förebygga kringgående av restriktiva åtgärder,

n) stödja unionens utåtriktade verksamhet och démarcher gentemot länderna i Centralasien när det gäller respekten för medlemsstaternas oberoende, suveränitet och territoriella integritet, inbegripet inom ramen för alla regionala och internationella forum.

2. Den särskilda representanten ska stödja den höga representantens arbete och ha överblick över unionens alla verksamheter i regionen.

Artikel 4

Genomförande av uppdraget

1. Den särskilda representanten ska ansvara för genomförandet av uppdraget under ledning av den höga representanten.

2. Kusp ska upprätthålla en privilegierad förbindelse med den särskilda representanten och vara dennes främsta kontaktpunkt inom rådet. Kusp ska, utan att det påverkar den höga representantens befogenheter, ge den särskilda representanten strategisk och politisk vägledning inom ramen för uppdraget.

3. Den särskilda representanten ska nära samordna sitt arbete med relevanta avdelningar inom Europeiska utrikestjänsten (utrikestjänsten).

Artikel 5

Finansiering

1. Det finansiella referensbelopp som är avsett att täcka utgifterna i samband med uppdraget (*utgifterna*) för perioden 1 mars 2025–28 februari 2027 ska vara 2 719 777,34 EUR.

2. Utgifterna ska förvaltas i enlighet med de förfaranden och regler som gäller för unionens allmänna budget.

3. Förvaltningen av utgifterna ska regleras genom ett avtal mellan den särskilda representanten och kommissionen. Den särskilda representanten ska ansvara för alla utgifter inför kommissionen.

Artikel 6

Inrättande och sammansättning av den särskilda representantens stab

1. Inom ramen för uppdraget och de ekonomiska medel som ställts till förfogande ska den särskilda representanten ansvara för inrättandet av en stab. Den särskilda representantens stab ska besitta den expertis inom specifika politiska frågor som uppdraget kräver. Den särskilda representanten ska snarast informera rådet och kommissionen om sammansättningen av den särskilda representantens stab.

2. Medlemsstaterna, unionsinstitutionerna och utrikestjänsten får föreslå att personal ska utstationeras för att arbeta i den särskilda representantens stab. Lönen till sådan utstationerad personal ska betalas av den utstationerande medlemsstaten, av den berörda unionsinstitutionen eller av utrikestjänsten, beroende på vad som är lämpligt. Experter som medlemsstaterna utplacerar till unionsinstitutionerna eller utrikestjänsten får också utstationeras för att arbeta i den särskilda representantens stab. Internationell kontraktsanställd personal ska vara medborgare i en medlemsstat.

3. All utstationerad personal ska administrativt lyda under den utstationerande medlemsstaten, den berörda unionsinstitutionen eller utrikestjänsten och ska utföra sina uppgifter och agera i uppdragets intresse.

4. Den särskilda representantens stab ska samlokaliseras med relevanta avdelningar inom utrikestjänsten eller unionsdelegationer för att säkerställa konsekvens och samstämmighet i deras respektive verksamheter.

Artikel 7

Privilegier och immunitet för den särskilda representanten och dennes stab

Privilegier, immunitet och ytterligare garantier med avseende på den särskilda representanten och den särskilda representantens stab som är nödvändiga för att uppdraget utan hinder ska kunna fullföljas, ska överenskommas med värdländerna på lämpligt sätt. Medlemsstaterna och utrikestjänsten ska lämna allt stöd som behövs för detta.

Artikel 8

Säkerheten för säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter

Den särskilda representanten och den särskilda representantens stab ska respektera de säkerhetsprinciper och miniminormer som fastställs i rådets beslut 2013/488/EU ([4]).

Artikel 9

Tillgång till information och logistiskt stöd

1. Medlemsstaterna, kommissionen, utrikestjänsten och rådets generalsekretariat ska säkerställa att den särskilda representanten får tillgång till all relevant information.

2. Unionens delegationer i regionen och medlemsstaterna, alltefter omständigheterna, ska tillhandahålla logistiskt stöd till den särskilda representanten och den särskilda representantens stab.

Artikel 10

Tillgång till handlingar, arkiv och uppgiftsskydd

1. Den särskilda representanten ska tillämpa reglerna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 ([5]). Den höga representanten ska anta relevanta genomförandebestämmelser för den särskilda representanten.

2. Den särskilda representanten ska skydda enskilda vid behandling av deras personuppgifter i enlighet med reglerna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 ([6]). Den höga representanten ska anta relevanta genomförandebestämmelser för den särskilda representanten.

Artikel 11

Säkerhet

I enlighet med unionens säkerhetsstrategi för personal som utstationeras utanför unionen i en operativ kapacitet enligt avdelning V i fördraget ska den särskilda representanten i överensstämmelse med uppdraget och på grundval av säkerhetssituationen i ansvarsområdet, vidta alla åtgärder som rimligen kan genomföras för säkerheten för all personal som lyder direkt under den särskilda representanten, särskilt genom att

a) upprätta en specifik säkerhetsplan som grundar sig på vägledning från utrikestjänsten, inbegripet specifika fysiska, organisatoriska och procedurmässiga säkerhetsåtgärder för hantering av en säker förflyttning av personal till och inom ansvarsområdet och hantering av säkerhetsincidenter, samt genom att upprätta en beredskapsplan och en evakueringsplan,

b) säkerställa att all personal utstationerad utanför unionen är högriskförsäkrad i enlighet med vad som krävs mot bakgrund av förhållandena i ansvarsområdet,

c) säkerställa att all personal som utstationeras utanför unionen, inbegripet lokalt kontraktsanställd personal, genomgår lämplig säkerhetsutbildning före eller vid ankomsten till ansvarsområdet, i enlighet med den riskklassificering som har tilldelats det området av utrikestjänsten,

d) säkerställa att alla överenskomna rekommendationer som lämnas i samband med regelbundna säkerhetsbedömningar genomförs och skriftligen rapportera till den höga representanten, rådet och kommissionen om genomförandet av dessa rekommendationer och om andra säkerhetsfrågor inom ramen för de regelbundna lägesrapporterna och den slutliga övergripande rapport om uppdragets genomförande som avses i artikel 15.

([4]) Rådets beslut 2013/488/EU av den 23 september 2013 om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter (EUT L 274, 15.10.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2013/488/oj).

([5]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar (EGT L 145, 31.5.2001, s. 43, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj).

([6]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

Artikel 12

Rapportering

Den särskilda representanten ska regelbundet lämna rapporter till den höga representanten. Den särskilda representanten ska också regelbundet rapportera till Kusp, och vid behov till rådets arbetsgrupper. Regelbundna rapporter ska spridas via Coreu-nätet. Den särskilda representanten får avge rapporter till rådet (utrikes frågor). I enlighet med artikel 36 i fördraget får den särskilda representanten medverka när Europaparlamentet informeras.

Artikel 13

Samordning

1. Den särskilda representanten ska bidra till enhetlighet, konsekvens och effektivitet i unionens åtgärder samt till att säkerställa att alla unionsinstrument och medlemsstaternas åtgärder fungerar samstämmigt, i syfte att uppnå unionens politiska mål. Kontakter med medlemsstaterna ska eftersträvas när det är lämpligt. Den särskilda representantens verksamhet ska samordnas med den som bedrivs av den berörda geografiska avdelningen vid utrikestjänsten samt med kommissionen. Den särskilda representanten ska regelbundet lämna information till medlemsstaternas beskickningar och unionens delegationer.

2. På fältet ska den särskilda representanten upprätthålla nära kontakter med de berörda cheferna för medlemsstaternas beskickningar samt cheferna för unionens delegationer. De ska göra sitt yttersta för att bistå den särskilda representanten vid genomförandet av uppdraget. Den särskilda representanten ska även upprätta förbindelser med andra internationella och regionala aktörer på fältet.

Artikel 14

Bistånd i samband med anspråk

Den särskilda representanten och dennes stab ska lämna bistånd när det gäller att bemöta anspråk och förpliktelser som härrör från uppdragen för tidigare särskilda representanter för Centralasien, och ska för detta ändamål tillhandahålla administrativt bistånd och tillgång till relevanta handlingar.

Artikel 15

Översyn

Genomförandet av detta beslut och dess överensstämmelse med andra insatser från unionens sida i området ska ses över regelbundet. Den särskilda representanten ska för den höga representanten, rådet och kommissionen lägga fram regelbundna lägesrapporter och en slutlig övergripande rapport om uppdragets genomförande senast den 30 november 2026.

Artikel 16

Ikraftträdande

Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

Utfärdat i Bryssel den 24 februari 2025.

På rådets vägnar

K. KALLAS

Ordförande